

den bliver et let Bytte for alle dem, som eftertragte den. Hvis det er umoralst at sige dette, tror jeg, der er Mange, som ere umoralste i vort Samfund. Jeg veed ikke, om det var det, det ærede Medlem sigtede til; hvis ikke, beder jeg ham oplyse mig om, i hvilken Henseende jeg har været umoralst i min Tale her, og hvorover det er, at han har følt sig krænkert. Han sagde jo, at jeg havde sagt Noget ogsaa om det foregaaende Lovforslag, som han havde følt sig stødt over. Hvad er det af mine Udtalelser, som Arbejderne ikke kunne være tjente med? Og hvad er det jeg har sagt om dette Lovforslag, hvor han siger, at jeg dog havde stemt min Tone ned? Er det, da jeg sagde, at Staten burde tage sig af Samfundets Stedbørn i større Udstrækning, end den har gjort? Er det at prædike Umoral at optage det samme Spørgsmaal, som kristne Præster have gjort, og som Godgjørenheden i meget stort Omfang har kastet sig over — netop det Spørgsmaal, der er optaget af Anstalter for uforsørgede og forlattede Børn og i det Hele af Godgjørenheden i meget stor Udstrækning. Fordi det er optaget saaledes, er derved faktisk mange af Statsborgerne, som ikke ere villige til at ofre til Godgjørenheden, fritagne for Byrder, men det ærede Medlem vil komme til at indrømme, at det dog er et Spørgsmaal, som den private Godgjørenhed ikke kan løse. Staten maa efter min Mening træde til og oprette saadanne Anstalter, som kan opdrage og uddanne alle Samfundets Borgere, som ellers blive forømt, til gode og nyttige Medlemmer af Samfundet. Hvis det er umoralst, forstaar jeg ikke, hvad Moral er.

N. J. Larsen: Jeg vil spørge det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 4de Valgkreds (Holch), hvorfra han veed, at man vil forværre Tilstanden paa flere Steder ved at stryge Sætningen om en Undtagelse for de Kommuners Vedkommende, hvor man har en Sundhedsvedtægt, og hvor denne efter Ministeriets Skjøn paa fyldestgjørende Maade ordner Forholdet med Hensyn til Tilsyn med Pleiebørn? Jeg har søgt saavidt muligt at følge med den ærede Justitsministers Virksomhed paa Vedtægternes Omraade, og jeg har ikke faaet det Indtryk af de mange forskellige Vedtægter, som ere stadfæstede af den høitærede Justitsminister, at Pleiebørnene ere med nogen særlig Omhu omhandlede i disse Vedtægter, naar jeg undertager Vedtægten for Kjøbenhavn, som, saavidt jeg hukter, blev stadfæstet i Fjor, saa den Paastand vil jeg tillade mig at betragte

som ikke begrundet. Naar det saa endvidere siges, at Forholdene ere gennemgaaende høist forskellige i de forskellige Kommuner, er det sandt, men disse Regler her i Lovforslaget var dog saa simple, at man ikke kan paaberaabe sig de forskellige lokale Forhold for ikke at ville gennemføre dem overalt. Hvad den kommunale Selvstyrelse angaar, er det en Misforstaaelse, naar man vil forstaa den saaledes, at man krænkter den ved at lade Lovgivningsmagten beholde, hvad dens er. Kommunal Selvstyrelse vil jo sige, at Kommunerne paa det dem tilhørende Omraade have den størst mulige Frihed, men det vil ikke sige, at Lovgivningsmagten, at Rigsdagen skal klæde sig af og give sine Klædningsstykker til Kommunerne; saaledes have vi aldrig forstaaet det Forhold. Nu siger jeg: Vi lade Kommunerne beholde deres Ret til at give Vedtægter sammen med Justitsministeren om Sundhedsforhold, om Politiforhold, om Brandforhold, om Bygningsforhold osv., men naar den lovgivende Magt giver en almindelig Lov, paaستاar jeg, kan man ikke paaberaabe sig den kommunale Selvstyrelse som Hjemmel for den Paastand, at Kommunerne skulle have Ret til at bryde en almindelig Lovs Regler, og det er, hvad man forlanger. Det er altsaa en Misforstaaelse af det ærede Medlem fra Ribe (Bust), naar han mener, at som Venner af den kommunale Selvstyrelse skulde vi holde paa den efter min Mening, aldeles uantagelige § 1 i det foreliggende Lovforslag. — Derfor det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (B. Holm), vil jeg kun bemærke, at da jeg er fuldt forvisset om, at han ikke mener eller har ment det saa slemt, som han undertiden siger det og ogsaa i Dag har sagt det, skal jeg ikke gaa dybere ind paa Diskussionen med ham om, hvad der, tror jeg, er sund og gavnlig Moral særlig for Samfundets arbejdende Klasser, men naar han vil paaberaabe sig Stuart Mill og dække sig under ham, vil jeg kun sige dertil: Det har han ikke Lov til; man kan ikke klare dette Spørgsmaal med Talemaader, som ere taggede. Jeg holder mig kun til dette: Naar der her i Folkethinget prædiktes en Lære, som alder for har været prædiktet der, at de naturlige Drifter ere uimodstaaelige, og at Staten har den Pligt at tage sig af Følgerne, naar man ikke modstaar de naturlige Drifter — naar det forkyndes her, forstaar jeg ikke, at noget Medlem kan blive forundret over, at der her fra Folkethingets Side kommer Indsigelse. Jeg er vis paa, at det danske Folkething aldrig vil hylde den Opfattelse af Samfundsmoralen.